

Jordi Banal, Pere Fullana i Carles Molinet d'Iguana Teatre

La companyia del Molinar fa 25 anys sobre els escenaris reivindicant la prosa breu de Miquel Àngel Riera

Els Centaures de la Iguana

Text: **Javier Matesanz**
Foto: **Teresa Ayuga**

Fa vint-i-cinc anys que va néixer aquesta Iguana teatral, i ho va fer amb un *Polypus malignus*, que afortunadament no va ser cap mal auguri pel que feia a la trajectòria que just s'encetava. I ara, per celebrar l'efemèride del seu primer quart de segle sobre els escenaris, els incombustibles residents del Teatre del Mar apel·len a la mitologia literària de Miquel Àngel Riera, meitat fantasia i meitat costumisme, mescla de realitat i de ficció, a mitjan camí entre la vigília i el somni, la vida i la mort. Matèria primera ideal per fer teatre, conreada originalment amb tinta i paper i en prosa per l'escriptor manacorí. El resultat ha estat *La rara anatomia dels centaures*, el muntatge que fa 34 de la compa-

nyia i que serveix per arrodonir els actes de celebració de tan assenyalat aniversari, que avui vespre mateix es completa amb una bona festa a la seva llar teatral del Molinar.

Feia temps que la Iguana, o més aviat Pere Fullana, anava darrere d'una adaptació de la narrativa de Riera al teatre. Havia estat alumne seu a Manacor. De fet, segons ens explica, el poeta i narrador mallorquí va ser el mentor de tots quants tenien inquietuds creatives a la comarca de Llevant. "Era un dinamitzador cultural incansable. Extraordinari", assegura Fullana.

Així que treballava en la prosa del mestre des de feia anys, i fins i tot tenia preparada la dramatúrgia de la novel·la *Morir quan cal*. Però la difícil situació econòmica actual, que afecta de manera especialment dura les arts escèn-

« No preteníem lligar argumentalment els relats de Miquel Àngel Riera, sinó crear una estètica comuna que els agermanés. I aquesta era alhora la dificultat i el repte del muntatge »

ques, va frustrar el projecte per la seva ambiciosa envergadura. La qual cosa, emperò, no el va fer abandonar, sinó ajustar-se a les exigències de finançament dels temps de crisi. I així començà a cercar entre la narrativa breu de Riera, inèdita fins ara a l'escena balear. Una producció literària, segons el mateix Fullana, "molt rica en estils, climes, gèneres i tipologies, que permeten una diversitat tan atractiva com ara suggeridora per crear". I s'hi va posar tot d'una.

Però el treball d'Iguana és sempre col·lectiu. Cadascú assumeix

les seves funcions i responsabilitats creatives, però "al final tot comença damunt la mateixa taula, i aquesta té tres potes". Així de gràfic ho definí Jordi Banal, responsable de l'escenografia i de la producció executiva d'aquest muntatge, i una de les tres cames creatives del tríode, juntament amb Carles Molinet i el mateix Fullana. Encara que, i tots tres ho volgueren subratllar amb convicció, la feina es fa des del principi comptant amb l'opinió i els interessos de tots els integrants de l'equip, ja siguin els tècnics o els

membres del repartiment de cada nou muntatge.

De fet, explica Molinet, "un cop llegida la dramatúrgia de Pere, tots llegirem els relats originals de Riera, i no foren poques les aportacions que hi férem". Una afirmació que Fullana no dubta a secundar, ja que "jo sempre miro de fer personatges, tot i que respectant l'essència dels originals, que s'ajustin bé a les característiques de cada actor". I afegeix: "Si a sobre són cinc dels millors actors de les Illes Balears, tot és més fàcil i surt millor. S'enriqueix".

Una part important que també es va concebre sobre la mateixa taula de feina fou l'escenografia, obra de Banal, però "creada a partir d'una depuració d'idees aportades per tot l'equip, perquè l'escenografia sempre ha d'afavorir el conjunt del muntatge. Ha de ser funcional, a més del seu paper estètic i dramàtic. La concepció ha de ser molt flexible en aquest sentit", explica. De fet, afegeix Molinet, "fins a arribar al resultat final, una mena de restes del naufragi d'una vida a la platja, a vora mar, es descartaren moltes més idees i ocurrències que no s'acceptaren. Però al final el resultat és la suma de tot el procés".

I en una feina tan col·lectiva no cal explicar la importància de la sintonia personal del grup, que "en part està garantida perquè la base humana és la mateixa des de fa dècades", explica el director, però que en aquesta ocasió, puntualitza Banal, "ha estat especialment bona i ha facilitat molt les coses a tots els nivells. I crec que això es reflecteix a escena".

Un dels objectius de l'espectacle era reivindicar l'obra de Miquel Àngel Riera, que Fullana considera "l'escriptor mallorquí més important des de mossèn Alcover". És per aquest motiu que en trià sis contes ben diferents i sense més lligams aparents que la presència de la mort. Perquè d'aquesta manera s'oferia tot un ventall de la riquesa literària del autor. "No preteníem lligar argumentalment els relats -explica-, sinó crear una estètica comuna que els agermanés. I aquesta era alhora la dificultat i el repte del muntatge. El desafiament que sempre cercam en els projectes per engrescar-nos-hi".

Amb aquest muntatge, destacà Banal, Iguana ha tornat al Principal després de 15 anys, quan hi van representar *Mesura per mesura*. Una bona manera de celebrar l'aniversari d'una de les companyies més prolífiques, carismàtiques i reconegudes de les Illes Balears.